

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 7

25. April

62. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1941

Tørveovn No. 420 TK.
Varmeevne: ca. 20Kbm.

Det betaler sig

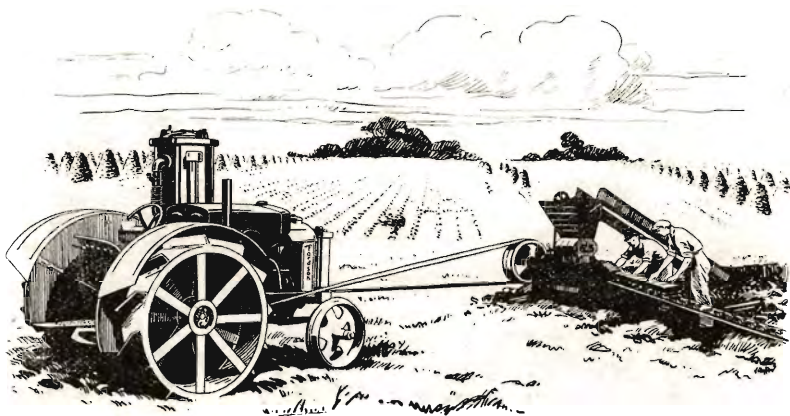
HESS at bruge
Tørveovn

Den er helt igennem konstrueret til Fyring med Tørv og Brænde og er afprøvet af Teknologisk Institut.

En moderne HESS Tørveovn udnytter det danske Brændsel til sidste Varmeenhed, og dertil kommer, at Ovnens har et rummeligt Kogerum, hvilket betyder Besparelse paa Husholdningsbudgettet.

C. M. HESS' FABRIKKER A/S - VEJLE

Forhandlere findes i alle Byer.

En sikker Kraftkilde i Mosen

„Imbert“ Gas-Generator specielt bygget til Fordson Traktor sikrer Dem en paalidelig og økonomisk Drivkraft for Tørveproduktionen.

Med dette Generatorsæt leveres samtlige nødvendige Dele til Omforandring af Motoren, hvilket er en Forudsætning for ved Gasdrift at opnaa en tilfredsstillende Kraftydelse.

Tal med en Ford eller Fordson Forhandler om Levering og Vilkaar.

„IMBERT“
GAS-GENERATOR for FORDSON

FORD MOTOR COMPANY A/S - KØBENHAVN V.

Aktieselskabet

CARLSBERG TEGLVÆRK

Middelgade 14, Randers – Telefon 1515

Carlsberg Teglværk: Randers 174

Faarup Teglværk: Faarup 10

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS- FORENINGER OG HEDESELSKABET

Johannes Rain & Søn

SKOVFRÖKONTORET

Köbenhavn-Valby

Brostrøms Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle
Planter for Have,
Mark og Skov –

*Haardføre og veldrevne
Arter for ethvert Formaal*

Forlang Tilbud
Vi garanterer Kvaliteten

PALUDANS PLANTESKOLE

— KLARSKOV —
130 Tdr. Land.

Skovplanter,
Hæk- og Hegnsplanter,
Allétræer,
10 Millioner Prikleplanter.

Forlang Prislister.

TELEFON KLARSKOV NR. 9.

Frøavlscenret Hunsballe

Holstebro
Telefon 533

Frøavl
og Frøhandel

Hulkjærhus Planteskole

Rødkjærbro
Telefon Ans 25

Planter til
Skove
Læhegn
Haver

A/s Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896
Telf. 94 Skive

Frøavl Frøhandel

Frøcontoret

(for undersøgt Markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

P. KRUSES PLANTESKOLE

- MUNDELSTRUP -
Telefon Tilst Nr. 7

Skovplanter
Haveplanter

Forlang Prislister eller Tilbud

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Telf. 14.350. - Gensidigt Selskab. - Reventlowsg. 14, Kbhvn. V.

Ansvarsforsikring

Automobilforsikring

Henvendelse til Kredens Tillidsmand eller til Kontoret.

A/S FISKBÆK BRIKETFABRIK

BRUNKULSBRIKETTER & RENHARPEDE BRUNKUL

Kontor: Aarhus
Aaboulevarden 7
Telefon: 5710

Fabrik: Fiskbæk
pr. Herborg
Telefon: Herborg 12

Andels-Anstalten Tryg

tegner alle Arter af Livsforsikringer.

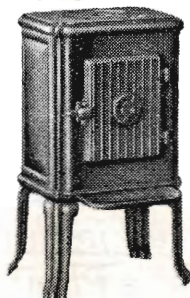
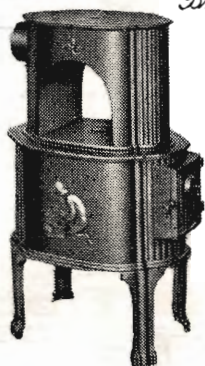
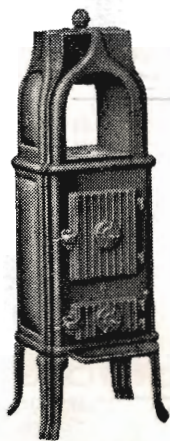
Hovedkontor: Rosenørnsallé 1 — København.

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Til indenlandsk Brændsel og Briketter anvendes med størst Fordel vore **nye Modeller.**

Brochure paa Forlangende

*Henvend Dem til vore
Forhandlere eller til os.*

A/s RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON 261 & 262

Landbrugslotteriet.

Største Gevinst Værdi 80,000 Kr. Præmie 10,000 Kr. Ialt i en Serie 38,000 Gevinster + en Præmie. — Tils. Kr. 1 Million 823,460. — Trækkes samtidig med Klasselotteriet. Lodsedler faas hos alle Kollektørerne samt i Hoved-Kollektionen, Frederiksberggade 2, København K.

Brunkul = Tørv

Krusøe & Co.

Kalvebod Brygge 4
København V.

Statstelefon 47 - 147 - 247

Hotel Herning.

Telf. 21 - 41.

▼
Byens første Hotel.

Aktieselskabet

AARHUUS PRIVATBANK

— stiftet 1871 —

Aarhus:
Hovedkontor.

København:
Nygade 1.

Aktiekapitalen & Reserver **ca. 17 Mill. Kr.**
hæfter til Sikkerhed for alle Indskud.

Aktieselskabet

Brødrene Brincker

Greisdal Hammerværk pr. Vejle

Grundlagt 1867

Specialitet: Tørvegrebe, Tørvespader, Drænværktøj, Lyngleer.

Alle Slags Grebe, Forke, Spader, Roehakker, Høstleer og Haveredskaber leveres med fuld Garanti.

AALBORG TAFFEL AKVAVIT.

Hedeselskabets Tidsskrift.

Nr. 7.

25. April 1941.

62. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Korrespondancer og Afhandlinger bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Tidsskriftet udgaar 1 Gang om Maanedn og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris 25 Øre pr. mm. Oplag 10,000 Eksempl.

Indhold: 75 Aars Jubilæet. — Et Minde. — En Tak. — „Christoffer i Hovborg“. — Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvæsen. — Mindre Meddelelser.

75 Aars Jubilæet.

Hedeselskabets 75 Aars Dag den 28. Marts blev en meget smuk Festdag for Hedeselskabet. Paa alle Hedeselskabets Kontorer og Ejendomme rundt i Landet markeredes Dagen ved Flagning, og paa alle de større Kontorer overrakte Distriktsbestyrerne eller Kontorlederne ved en lille Sammenkomst Personalet hver et Eksemplar af Jubilæumsbogen med en Hilsen fra Hedeselskabets Ledelse. Iøvrigt fik alle Hedeselskabets Funktionærer, Medarbejdere og Forretningsførere tilsendt Jubilæumsbogen.

Paa Jubilæumsdagen nedlagdes Laurbærkranse paa *Enrico Mylius Dalgas'* Grav i Aarhus, *G. Morvilles* i Viborg, *F. Mourier-Petersens* ved Rugaard, *Chr. Dalgas'* i Hovborg, Kammerherre *Bardenfleths'* paa Frederiksberg Kirkegaard, *Chr. D. Lüttichaus* og *H. H. Lüttichaus* ved Tjele, *J. C. Christensens* i Hee, Direktør *J. Westergaards* i Viborg og Kammerherre *Juels* ved Mejlgaard.

Ved Nedlæggelsen af Laurbærkransen paa *E. M. Dalgas'* Grav i Aarhus var Aarhus-Kontorets Personale samlet ved Graven og Distriktsbestyrer *I. C. Pedersen* udtalte følgende:

— Hedeselskabets Bestyrelse har paalagt mig at nedlægge denne Krans paa *Enrico Mylius Dalgas'* Grav for derved at bringe Hedeselskabets Hyldest til Mindet om den Mand, der mere end nogen anden var Hedeselskabet.

E. M. Dalgas var Hedeselskabets Stifter, og gennem 28 Aar fra 1866 til han i 1894 under det danske Folks Sorg blev begravet her, var han dets enestaaende dygtige og energiske Leder, dets Sjæl, kan jeg vist sige. Vi har alle hørt og læst om hans evigt brændende Vilje, hans Kærlighed til Hedesagen og hans Ildhu for alt, der kunde gavne vort Land.

I Dag fejrer Hedeselskabets sit 75 Aars Jubilæum midt i et stort og krævende Arbejde. Jeg tror, at jeg taler i *Dalgas'* Aand, naar jeg her ved hans

Grav udtaler Ønsket om, at det maa være hans Aand og Vilje, der i Fremtiden maa være det, der præger os, hans Arvtagere, vi, der hver efter sine Evner og hver paa sin Plads, stor eller lille, skal føre Arbejdet videre.

Senere smykkede Aarhus-Kontoret Dalgas-Statuen med Blomster.

De egentlige Jubilæumsfestligheder fik dog naturligvis særlig Glans omkring Hovedkontoret i Viborg.

Hovedbygningen paa Hjultorvet var smykket med Flag og Guirlander, som hosstaaende Billede viser, og Fru Skovrider *G. Morville* havde henlagt store Grankranse foran Statuerne af *Morville* og *Chr. D. Lüttichau*. De to Kranse var bundet af Gran fra Margretelund Plantage ved Viborg, den Plantage som i Hedeplantningens Historie vil huskes som Begyndelsen til Hedeselskabets Virksomhed, anlagt som den var af gamle *Morville* umiddelbart inden Hedeselskabets Stiftelse.

Viborg By var flagsmykket og Byraadet havde ladet rejse 4 store Flagstænger paa Torvet, hvorfra 4 store Flag vajede som en særlig Hyldest til Dagen.

Kl. 9 indledes Dagen med et kort Bestyrelsesmøde og Kl. 9^{1/2} samledes hele Personalet, Bestyrelsen og forskellige Repræsentanter i Bestyrelsesværelset og paa Hovedtrappen. Som særlig indbudte var inviteret de 3 Repræsentanter *N. C. Nielsen*, *Langholt*, *Laurits Sørensen*, *Vestervig*, og *A. Pontoppidan*, *Constantinsborg*, som sammen med Repræsentantskabets Formand, Hofjægermester *Mourier Petersen* alle har været Medlemmer af Repræsentantskabet i hele Perioden fra 1916 til 1941. *A. Pontoppidan* havde dog ikke været i Stand til at modtage Invitationen. Desuden var Hedeselskabets pensionerede Funktionærer til Stede som indbudte.

Formanden for Bestyrelsen, Hofjægermester *Lüttichau*, Tjele, bød Velkommen:

— Idet jeg siger vel mødt til alle paa Hedeselskabets Mærkedag, ønsker jeg at slaa fast, at der trods de vanskelige Tider alligevel er Grund til Fest i Dag. Det er gaaet godt for Hedeselskabet, og vi har meget at sige Tak for.

De 75 Aar.

Derefter talte Direktør *Flensborg*. Direktøren sagde bl. a.:

— I Dag for 75 Aar siden stiftedes Det danske Hedeselskab i Aarhus ved et Møde paa det daværende *Larsens Hotel*, nu *Hotel Royal*. Den 28. Marts Kl. 11 Formiddag mødtes her 40 af de 130 Mennesker, der var blevet indbudt. Her stiftedes Hedeselskabet, og dets første Love blev vedtaget. Der er Grund til i Dag at mindes de otte Mænd, der stod som Indbydere til Stiftelsesmødet. Det var Jægermester *G. Bruun*, *Asmild*, Kaptajn *Dalgas*, Direktør *Drewsen*, Jægermester *Klüwer*, Pro-

kurator Morville, Kammerherre de Thygesen (den senere Klitinspektør), Godsejer Westenholtz og Proprietær Bjørn i Silkeborg.

De Love, der blev vedtaget for Hedeselskabet, faldt i to Dele, nemlig Love for Selskabets Formaal og for Selskabets Organisation. Hovedformaalet var at fremme Frugtbargørelsen af den jydsk Hede, og dette skulde opnaas ved Engvanding i større Stil, ved at fremme Plant-

Hedeselskabets Hovedkontor den 28. Marts.

ningen og ved at søge udvirket, at Vejene i Hederne blev forbedret og forøget. Endvidere skulde Selskabet virke til Oplysning om Forholdene paa Heden og søge Regeringens Støtte til Arbejdet.

Der blev vedtaget et Kontingent paa 2 Rigsdaler aarlig eller 50 Rigsdaler en Gang for alle. Indbyderne valgte et Repræsentantskab paa 20 Medlemmer, som igen skulde vælge en Bestyrelse paa tre Medlemmer. Repræsentantskabets første Formand blev Jægermester Bruun, Asmild, der fungerede til 1901, da han afløstes af Højesteretssagfører Nellemann. Indbyderne valgte den første Bestyrelse, der kom til at bestaa af Kaptajn Dalgas, Prokurator Morville og Kammerherre Mourier-Petersen. Hedeselskabet blev altsaa stiftet i Aarhus, men Grunden var blevet lagt i Silkeborg ved et Møde den 20. December 1865.

Nu er 75 Aar fuldendt. Jeg har ønsket her at mindes de Mænd, der

ved Selskabets Start og i en lang Aarrække derefter indenfor Bestyrelsen og Repræsentantskabet var de førende.

Direktør Flensborg mindedes nogle af Selskabets Tjenestemænd i de første Aar og nogle af de Plantningsmænd, der havde Betydning for Selskabet i Starten, og udtalte derefter:

— Ved denne Lejlighed bør ogsaa nævnes Slægten Lüttichau paa Tjele, der i tre Generationer har været Formænd for Bestyrelsen, nemlig, som vi kaldte ham, »den gamle Kammerherre« C. D. Lüttichau til Tjele, den »unge Kammerherre« og efter J. C. Christensens Regime nuværende Hofjægermester Lüttichau. Den gamle Kammerherre var med fra Selskabets Start, og han var Medlem af det første Repræsentantskab. Der har altid været Tilknytning mellem Tjele og Hedeselskabet til Gavn for Selskabet.

Hedeselskabet blev stiftet i en Nedgangstid for vort Land, paa en Tid, efter 1864, hvor mange mente, at Danmark ikke kunde bestaa som selvstændig Stat, hvor Mismod og Fattigdom trivedes. Det var da en Lykke for Landet, at der opstod Mænd som Dalgas, Tietgen, Pontopidan og flere, der kunde samle Folket om store Fremtidsopgaver og ligesom paany rejse Livsmodet i det danske Folk. Det danske Hedeselskab blev en saadan Livsvækker. Dalgas kunde begejstre Folk for Opgaven at indvinde nyt Land til Erstatning for det tabte Land, og frugtbargøre og opdyrke de 130 Kvadratmil af Jylland, der laa hen som Hede, og stille nye Livsmuligheder og Plads til Raadighed for mange Mennesker. Han forstod ogsaa at begejstre sine Medarbejdere, saa de saa det som et helligt Kald at være med i den store Landvinding, som foregik ved Plantning, Mergling, Vanding, Moseopdyrkning o. s. v. Selskabet var og er et nationalt Selskab, og dets Funktionærer arbejder for det danske Land for at gøre det større og rigere, og det er en smuk Opgave, som vi kan være stolte og glade over at være med til a vie vor Arbejdskraft til. Faa Mennesker har et saa interessant afvekslende og smukt Arbejde som Hedeselskabets Folk. Vi kan være glade og stolte over at have bevaret den Tillid hos Befolkningen, som Dalgas og hans første Medarbejdere nød.

Vi har haft den Lykke at være med i den største af alle Landvindinger i Danmark, men naar Hedeselskabet har naaet et Maal, maa vi vel huske, at det i Virkeligheden er Hedebønderne, der har udført det mægtige Arbejde ved et utroligt Slid og en enestaaende Nøjsomhed, og Hedebønderne tilkommer rettelig Æren for de opnaaede Resultater: at forvandle næsten 100 Kvadratmil gold Jord til brugelig Ager, Eng og Skov. Hedeselskabet har haft den Lykke at faa Lov til at være Hjælper og Vejleder i dette Arbejde.

Vi vil ogsaa i Dag takke Bestyrelsen og Repræsentantskabet for gode Arbejdsvilkaar. Vi takker, fordi vi har faaet Lov til at arbejde

hver for sig saa frit og selvstændigt som muligt under gode Forhold. Jeg mener ogsaa at have gjort mit til, at Afdelingerne hver for sig har kunnet arbejde frit og selvstændigt, i Erkendelsen af, at kun under frie Former kan den enkeltes Evner, Initiativ og Virksomhed udfolde sig til Gavn for Helheden.

Jeg bringer Dem alle, mine Medarbejdere, nye og ældre, en Tak

Nogle af Gaverne og Blomsterne grupperet foran Stifternes Portrætter i Bestyrelsesværelset.

for Deres Indsats og Arbejde i de svundne Aar. Meget er der undertiden og ikke mindst i disse Tider forlangt af Dem, men de har alle ivrigt og samvittighedsfuldt udført Dagens Gerning til Gavn for vort Land og til Ære for vort gamle Selskab. Derfor takker jeg Dem alle, og jeg er stolt af i disse Aar at have faaet Lov til at staa i Spidsen for en saadan Stab af Medarbejdere.

Tiderne har formet sig saadan, at Hedeselskabets Stiftelse, dets 50 Aars Dag og nu 75 Aars Dagen finder Sted under særdeles vanskelige og tunge Tider for vort Land, men netop da gælder det om at øve en Indsats i Fællesskab og Samdrægtighed for Land og Folk, saadan som Kongen, vor høje Protektor, sagde det i 1916, og som han gentog det nu den 9. April. Lad os alle huske disse Kongeord: Vi skal staa sam-

men med Tillid til hinanden og gøre vort Arbejde i Samdrægtighed og i Fællesskab skabe en god Fremtid for vort Land!

Disse Ord gælder ogsaa for Hedeselskabets Folk. Vi har Lov til at glæde os over, hvad der er udrettet i de forløbne Aar og mindes Stifterne og Stiftelsesdagen med Tillid og Fortrøstning til Fremtiden. Jeg udtaler Haabet om en lykkelig Fremtid for Hedeselskabet, og at Selskabet maa bestaa ind i Fremtiden og faa Lykke til at løse de Opgaver, som maatte blive det tildelt. Thi har Maalet du naaet, straks et nyt du dig sætter.

Jeg vil gerne her nævne et Vers af Chr. Richardt, som jeg synes passer godt i denne Stund:

Venner ser paa Danmarks Kort,
ser, saa I det aldrig glemmer,
til hver Plet har faaet Stemmer,
thi det Fædreland er vort.
Maalt med Verden er det lille,
derfor ingen Plet at spille,
maalt med Hjertet er det stort,
dér er Danmarks Saga gjort.

Direktør *Flensborg* motiverede et Leve for Det danske Hedeselskab, rettet til Bestyrelsens Formand, Hofjærgermester Lüttichau, og Repræsentantskabets Formand, Hofjærgermester Mourier-Petersen.

Distriktsbestyrer *Aksel Pedersen*, Odense, overrakte som Formand for Tjenestemandsföreningen en smuk Dirigentklokke af Sølv, hvortil Midlerne var tilvejebragt ved Indsamling blandt alle Hedeselskabets Medarbejdere udover Landet, til Repræsentantskabets Formand, Hofjærgermester Mourier-Petersen:

— I Ærbødighed for Hedeselskabets Virke, udtalte Distriktsbestyreren, overrækker Personalet Repræsentantskabet denne Gave med de bedste Ønsker for Hedeselskabets Fremtid, i Haabet om, at det maa være i stadig Vækst og faa øget Indflydelse.

Paa Klokken var indgraveret Navnene paa Repræsentantskabets Formænd gennem Aarene 1866—1941.

Hofjærgermester *Mourier-Petersen* takkede for Gaven:

— Idet jeg takker Personalet, udtaler jeg Ønsket om, at denne Klokke maa komme til at lyde ved mange Møder frem i Tiden ved et frit og dansk Hedeselskab. Jeg takker for den smukke Tanke, der ligger bag Gaven, og tager den som et Bevis for, at Funktionærerne holder af det gamle Selskab og gerne vil være med til at hylde det i Dag. Baade Bestyrelsen og Repræsentantskabet ser med største Interesse og Velvilje paa Funktionærernes Ønsker og vil gerne føje dem, som det nu er vor Evne. Vi ved, at Hedeselskabet har udmærkede Funktionærer, og de har en stor Andel i det Arbejde, Selskabet

har gjort i de 75 Aar. Det er en Fornøjelse, hvor man kommer hen, altid at høre Selskabets Funktionærer godt omtalt.

Bestyrelsens Formand, Hofjægermester *Lüttichau* talte derefter:

— Vi vil gerne i Dag sige Direktør Flensborg Tak for det store Arbejde, han har udført i de sidste Maaneder med at fuldføre den smukke Jubilæumsbog. Den er et Udtryk for hans store Kendskab til Sagen og et Bevis, for, at hans Hjerte er i Hedeselskabet. Bogen er et smukt Billede af de sidste 25 Aar af Selskabets Virke, og den vil være et af de Værker, som man gemmer og med Fornøjelse viser frem. Samtidig er der Grund til at nævne Sekretær Skodshøj, der har taget de gode Billeder til Bogen og tilrettelagt Bogens Udførelse.

Hofjægermesteren sluttede med at motivere et Leve for Direktør Flensborg og Sekretær Skodshøj for det smukke Arbejde, der er nedlagt i Mindeskriftet.

Derefter overrakte Godsejer *Kieldsen*, Lynderupgaard, paa Repræsentantskabets Vegne seks Mindetavler, der er opsat indenfor Hovedindgangen til Hedeselskabet. Tavlerne er Ærestavler for Hedeselskabets Stiftere, Æresmedlemmer og de, der gennem Aarene har skænket Selskabet større Gaver. Tavlerne er skænket for Midler indsamlet blandt Repræsentantskabets Medlemmer.

Hofjægermester *Lüttichau* takkede paa Bestyrelsens Vegne for Tavlerne: Selskabet har maaske forsømt noget ved ikke tidligere at have saadanne Mindetavler for Gaveydere. Tanken er smuk, og vi takker for Gaven fra Repræsentantskabet.

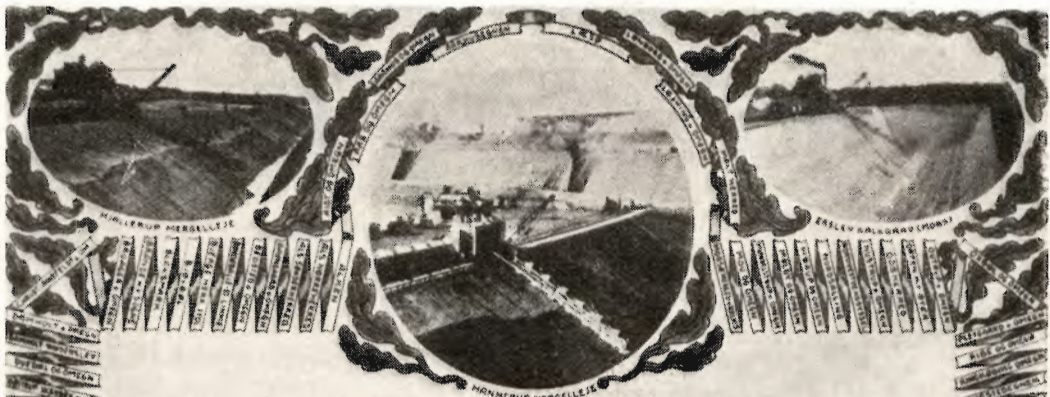
De tilstedeværende gik derefter ned i Forhallen, hvor Mindetavlerne blev afsløret. Tavlerne er udført af Snedkermester Larsen og Malermester Wire.

Lykønskninger og Gaver.

Højtideligheden sammen med Personalet var dermed slut. I Stedet begyndte nu en lang Række Deputationer at indfinde sig, samtidig med at det strømmede ind med store pragtfulde Blomsterdekorationer. Bestyrelsesværelset og Trappegangen forandredres efterhaanden til en hel Blomsterhave, hvor det til Tider kneb med at skaffe Plads til de mange Gæster.

Folketingsmand *Laust Nørskov* overrakte som Formand for De samvirkende Plantningsforeninger en kalligraferet Adresse samt en Pengegave paa 2185 Kr. til Udvidelse af det af Plantningsforeningerne i 1916 stiftede Rejselegat for forstlige Tjenestemænd. Foruden ved Nørskov var Plantningsforeningernes Bestyrelse repræsenteret ved Skovrider *Holt*, Direktør *Flensborg* og Rentier *Chr. Ludvigsen*. Tavlen er gengivet andet Steds i Tidsskriftet.

Igen takkede Hofjægermester *Lüttichau*.

I ANLEDNING AF

DET DANSKE HEDESELSKAB^S

75 AARS JUBILÆUM DEN 28. MARTS 1941 OVERBRINGER FORENINGEN DE DANSKE MERGELSESKABER HERVED VÅR HILSDET OG TAKSKENNING. SIDEN HEDESELSKABET STIFTEDES FOR 75 AAR SIDEN, ER DANMARK BLEVET ET HELT ANDET DANMARK. DETTE GÆLDER HEDENERNE, SKOVENE, PLANTAGTERNE, MOSEERNE, VÅNDLØBENE SÅVELSOM DE VÅNDLØBENDE OG KALKTRÆNGENDE AREALER.

DET GODE ER FREMMET, DET ONDE ER HÆMMET. AT LANDET HAR SKIFTET UDSEENDE ER I DET VESENTLIGE HEDESELSKABETS FORTJENESTE I SAMARBEJDE MED DE LÅNDØKONOMISKE FORENINGER. SAMTIDIG MED AT DER ER SKABT SKØNHEDSMÆSSIGE VÆRDIER, ER DER SKABT FORØGTE ERHVERVSPULIGHEDER I LAND- OG SKOVBRUGEN. FORGÆLSE DER NETOP I DENNE TID MED FORSYNINGSVANSKELIGHEDERNE HAR DEN STØRSTE VÆRDI FOR LANDET. HELE DEN DANSKE BEFOLKNING SER DA OGSÅ MED TAKNEMLIG BEUNDRING OG VENLIGE FØLELSER PÅ HEDESELSKABET SOM INSTITUTION OG ANERKENNER FULD TIL DET FORTRINLIGE SAMFUNDSGAVNLIGE ARBEJDE, SOM DE LEDENDE MÅND OG SELSKABETS MEDARBEJDERE HVER PÅ SIT OMRADE UDFØRER, HVORVED DER KASTES NEDER OG ANSÆTTELSE PÅ INSTITUTIONEN DET DANSKE HEDESELSKAB.

FORENINGEN DE DANSKE MERGELSESKABER OVERBRINGER HERVED EN DYBT FØLT OG HJERTELIG TAK TIL HEDESELSKABET FRA DE MANGE TUSINDE DANSKE LÅNDMÆND, SOM SELSKABET OG DETS MERGELAFDELING MED AFDELINGSLEDER J. POLESEN I SPIIDEN HAR HJULPET TIL MERGEL, SÅLEDES AT DET LAND, DER TIDLIGERE VAR UFRUGTBAR HEDE ELLER GOLDE ØDE AGRE, NU ER FRUGTBART LÅNDBRUGSLAND, DER GIVER GODE LEVEVILKÅR TIL DYRNERNE SAMTIDIG MED AT YDE ET STORT BIDRAG TIL LEVNEDELMIDDELFORSYNINGEN FOR HELE BEFOLKNINGEN. I CA. 30 AAR HAR FORENINGEN DE DANSKE MERGELSESKABER STÅET I ET SNEVERT OG FRUGTBRINGENDE SAMARBEJDE MED HEDESELSKABET.

VI TANKER SELSKABET, DETS BESTYRELSE, DETS DIREKTOR OG ALLE MEDARBEJDERNE FOR DETTE SAMARBEJDE, DER HAR BRAGT RIGE RESULTATER TIL GAVN FOR DANSK LÅNDBRUG, OG FORENINGEN UDTALER SINE BEDSTE OG VÆRDMESTE ØNSKER FOR EN GOD OG RIG FREMTID FOR DET DANSKE HEDESELSKAB, EN FREMTID FULD AF ARBEJDE MED STORE OPGAVER, DER AF SAMFUNDET ER HENLAGT TIL LØSNING AF HEDESELSKABET OG DETS KYNDIGE MEDARBEJDERE TIL FØRDEL, ÆRE OG LYNKE FOR DANMARK OG HELE DET DANSKE FOLK.

DET ER VED RESULTATER AF ET SÅDANT - I BEDSTE FORSTÅND NATIONALT - ARBEJDE PÅ VIRKELIGHEDENS GRUND, AT DET DANSKE FOLK BEVISER SIN LIVSKRAFT OG LIVSVILJE OG SIN TRO PÅ FREMTIDEN. HVERT LILLE TRÆ, DER BLEV PLANTET, HVER STUMP MOSE, ÅGER OG ENG, DER BLEV FORBEDRET, ER ET LØFTE, EN FORVISNING OM ET EVIGT DANMARK.

BESTYRELSEN FOR DE DANSKE MERGELSESKABER

MARTIN SØRENSEN

LÅNDSTINGSMÅND, PETERSLUND, Ø. ASSELS.

JULIUS SØRENSEN KRISTEN MADSEN
STÅGØST PR. HJALLERUP GØR. LILLE HJEBØL PR. ØLBOG.

APFREDERIKSEN GØR. BØULSTRUP PR. BØULSTRUP	RASMUS SØBY GØR. SKIBLDBAARD PR. SKIBILD.	SØREN JENSEN GØR. LUNDTOFTE, TORSBØL
VILM EGGGAARD GØR. „NR. EGGGAARD“ THYREGØD.	MARIUS NIELSEN SØGNEFØSØD, FØLLENSLEV.	JENS M. KANNE GØR. RØHDEGAARD PR. GÅLTEN.

Adressen fra De danske Mergelselskaber. Adressen er underskrevet personligt af Formanden, Landstingsmand Martin Sørensen, men Navnet er ikke kommet frem ved Fotograferingen.

Derefter mødte en Deputation fra de 163 Mergeselskaber, foruden Formanden, Landstingsmand *Martin Sørensen*, Øster Assels, Gaardejer *Vilhelm Egsgaard*, Nørre Egsgaard, Thyregod, og Gaardejer *A. P. Frederiksen* Boulstrup. Formanden overrakte en Adresse med de 163 Selskabers Navne samt en Pengegave paa 1000 Kr. til Tjenestemændenes Understøttelsesfond. Ogsaa denne Adresse findes omstaaende gengivet.

Hofjærgemester *Lüttichau* takkede ogsaa for denne Adresse og Gave.

Hedebrugets Forretningsudvalg, Folketingsmand *Laust Nørskov*, Gaardejer *J. C. Cramer*, Skansen, og Afdelingsleder *Niels Basse*, overrakte med Folketingsmand Nørskov som Ordfører en Adresse. Denne Adresse saavel som de to andre var udført af Bogholder *Ballund Jensen*, Viborg, og ogsaa denne 3. Adresse gengives her i Tidsskriftet.

Hofjærgemester *Lüttichau* takkede.

Viborg Byraad mødte ved Kasse- og Regnskabsudvalget samt Kæmneren. Borgmester *Aggerholm* var Ordfører:

— Viborg By udtaler i Dag sin Tak til Hedeselskabet for den Forstaaelse og Imødekommenhed, Byens Embedsmænd og Byraadets Medlemmer altid har mødt, naar de har henvendt sig til Hedeselskabet om Hjælp. Viborg By erkender Betydningen af, at Hedeselskabet har sit Hovedsæde her, og naar den i Dag overbringer sin Lykønskning, er det i Taknemmelighed og Erkendelse af Hedeselskabets store Betydning for vort Land og for vor By. Jeg ønsker for Selskabet, at det maa have fortsat Held til at udføre de Opgaver, som skal til.

Borgmesteren motiverede et Leve for Hedeselskabet og overrakte Hofjærgemester *Lüttichau* en Check paa 2000 Kr. som Byens Gave til det jubilerende Selskab.

Hofjærgemester *Lüttichau* takkede for Lykønskningen og Gaven:

— Det var ikke en Tilfældighed, at Hedeselskabet fik sit Hovedsæde i Viborg, da det flyttede fra Aarhus. Jeg tror, at den Retfærdighed, som trods alt findes i Verden, sejrede, da Viborg blev Hovedsædet for Hedeselskabet. Den første Tanke om Selskabet spirede jo her, og senere har det vist sig, at Viborg var en god By at være i. Byen har ydet Selskabet god Støtte og har vist sig forstaaende for Betydningen af Hedens Udstyknings. Tak til Byen for de mange Aar! Viborg By leve!

Viborg Byraad havde tillige sendt en særdeles fiks Dekoration: I en stor Kurv symboliseredes Hedeselskabets Arbejde paa den Maade, at der i den ene Side var Gyvel og Lyng, i Midten et Par Dukker og til højre Korn og Blomster, symboliserende Resultatet: Opdyrkingen af Heden.

Aktieselskabet *Jydsk Landvinding*, det yngste af Hedeselskabets Datterselskaber, overrakte ved *P. Nielsen*, Tvis, og Aktieselskabets Di-

DET DANSKE HEDESELSKAB

DEN JYDSKE HEDE KUNDE INGEN MAGTE FØR ENRICO DALGAS TOG SAGEN I SIN HAAND. ~
ET HUNDREDE KVADRATMILE VÆR LYNG OG ØDEMARK. ~ I DAG: TUSINDER AF HJEMOVER
JYLLANDS HEDER SKÆRMET AF SKOVE, PLANTAGER OG LÆHEGN. ~

HEDENS MAGT ER BRUDT.

GRUNDLAGET FOR DETTE STORSTILEDE ARBEJDE TIL SAMFUNDSGAVN ER TILVEJBRAGT AF
DET DANSKE HEDESELSKAB.

HEDESELSKABETS VEJANLÆG OG MERGELVIKSSOMMED, WINDINGSANLÆG, MOSEKULTIVERINGER OG PLANT-
NING SARBEJDER OG DEN TILLID TIL SELSKABETS ARBEJDE, DER DERVED ERHVERVEDES OVERALT BLANDT HED-
EGNENES BEFOLKNING, ER DEN AFGØRENDE BAGGRUND FOR, AT TUSINDER AF VILJESTÆRKE KVINDER OG
MÆND PARATE TIL KAMP MOD EN HAARD OG UMILD NATUR TOG FAT OG GENNEMFØRTE OP-
GAVER, SOM HELE DEN DANSKE BEFOLKNING I DAG BEUNDRER OG GLÆDER SIG OVER. ~

PÅ 75 ÅRS DAGEN FOR DET DANSKE HEDESEL-
SKABS STIFTELSE BRINGER SELSKABET
HEDEBRUGET.

DER GENNEM 35 ÅR HAR HAVT DEN LYKKE AT DEL-
TAGE I ARBEJDET FOR HEDESAGEN, DET DANSKE HEDE
SELSKAB ~ HEDEBRUGETS PROTEKTOR ~ SIN HILSEN
OG HYLDEST SAMMEN MED EN DYBT FØLT TAK. ~

VIBORG, DEN 28. MARTS 1941.

PÅ HEDEBRUGETS VEKNE

Laud Vorstov

FOLKETINGSHAND, NÅRSKOVGAARD, MØLDRUP

P. A. Krantz
SARBEJDER ~ FREDERIKS

M. Hassel
AFDELINGSLEDER, VIBORG

Adressen fra Hedebruget.

rektør, Afdelingsleder *Basse*, en meget smuk Gæstebog udført i grønt ægte Marroquin. *P. Nielsen*, *Tvis*, var Ordfører.

Hofjægermester *Lüttichau* takkede og sendte Hedeselskabets Hilsen til Jydsk Landvindings Formand, Godsejer *Hasselbalch*, der var forhindret i at være til Stede.

Derefter mødte en Deputation fra *Viborg Sparekasse*. Med Købmand *Klitgaard* som Ordfører overrakte Sparekassen en Gave paa 2000 Kr. til Studieleгатet.

Viborg Amts Landboforening mødte med Forstander *Fastrup* som Ordfører og overrakte et meget smukt forgyldt Bronze-Ur.

Viborg Handelsstandsforening mødte med Grosserer *Reffskier* som Ordfører for en Deputation.

Direktør *Smith*, *Bruunshaab*, der startede Fabrikationen af Isoleeringsplader, og Direktør *Filtensborg*, *Aarhus*, der senere overtog Repræsentationen af disse Plader, overbragte Lykønskning og en Gave paa 500 Kr. fra *A/S Trolldhede Pladeindustri*. Sidstnævnte bragte ligeledes en Hilsen og en Gave paa 500 Kr. fra *A/S L. Hammerich & Co.*, *Aarhus*.

Med *Chr. Pedersen*, *Rogenstrup*, som Ordfører mødte en Deputation fra *Viborg Plantningsforening*.

Amtsvandinspektørforeningen mødte ved sin Formand, Amtsvandinspektør *Christoffersen*, og Amtsvandinspektør *Westergaard*, *Viborg*, der overrakte en smuk Vase med Blomster.

De jydsk Landboforeninger og *De samvirkende danske Landboforeninger* mødte ved Gaardejer *Røhr Lauritzen*, *Demstrupgaard*, der takkede for det gode Samarbejde, der altid havde været mellem Hedeselskabet og Landboforeningerne, hvis Arbejde paa mange Maader er parallelt.

P. Nielsen, *Tvis*, talte igen. Denne Gang for at overbringe *De jydsk Husmandsforeningers* Lykønskning og Tak for Samarbejdet.

For Institutionen *Arnborg Hedegaard* overrakte en smuk kaligraferet Adresse.

Fru *Morville* gratulerede, og Hofjægermester *Lüttichau* takkede paa Hedeselskabets Vegne for det Arbejde afdøde Skovrider *Morville* i sin Tid havde udført for Hedesagen.

Amtsfuldmægtig *Jørgensen* bragte Stiftamtmand *Buchwalds* Hilsen fra *Viborg Amtsråd* og Lykønskning.

Civildommer *Kiørboe* lykønskede som Formand for *Landvæsenkommissionerne i Viborg Amt*, og derefter gratulerede en Del private, bl. a. mødte Bogtrykker *Carlo Mortensen* og overrakte en smuk Sølvcigaræske med Tak for Arbejdet gennem de mange Aar.

Hofjægermester *Lüttichau* takkede hver enkelt af de mange Deputationer, efterhaanden som Lykønskningerne blev overbragt.

Af Gaver foruden de allerede nævnte kan saaledes nævnes 500 Kr.

fra *A/S Axel Prior*, København, 100 Kr. fra *Kn. og Thyge Lind*, 50 Kr. fra *Viborg Jagtselskab*, ligesom forskellige indmeldte sig som livsvarige Medlemmer med et Bidrag en Gang for alle.

Fra følgende Institutioner, Organisationer og Private var der sendt Blomster:

Statsfængslet i Horsens, Viborg Byes og Omegns Sparekasse, Hedebruget, Arnborg Hedegaard, Foreningen underordnede Funktionærer, Overretssagfører Chr. Ørum, Viborg, Borgmester J. Paulsen, Tønder, Hedeselskabets Skovriderforening, Foreningen af Skovfogeder og Forstassistenter, Asmildkloster Landbrugsskole A/S, A/S Københavns Plantageselskab v. Corn. Petersen, Tømremester C. W. Jensen, Viborg, Arkitekt Fr. Jensen, Viborg, Preislers Hotel, Viborg, Foreningen af jyske Landboforeninger, Aarhus, Foreningen af Hedeselskabets Tjenestemænd, Gartner Peter Sørensen, Viborg, A/S Danapin, P. Skramsgade 28, København K., Hvass Nielsens Blomsterforretning, Viborg, Carl Christensens Efterf., Viborg, Bogbinder P. Jørgensen, Viborg, Chauffør Mikkelsen, Viborg, Viborg Stifts Folkeblad, Bogbinder L. Laursen, Viborg, Arkitekt Jens Madsen, Viborg, H. Frederiksen og Johs. Malmbak, Frederiks, Fru Vognmand Eriksen, Viborg, Vilhelm Jørgensen, Randrup, Malermester Andersen, Viborg, A/S N. A. Christensen & Co., Nykøbing Mors, Privatbanken for Viborg og Omegn, A/S Tolne Skov, A/S Nordisk Brandforsikring, Bestyrelsen for Viborg Plantningsforening, Viborg Stiftamt, Niels Kalhave, Viborg, Ministeriet for Landbrug og Fiskeri, Silkeborg Byraad, Viborg Handelstands Forening, Fuldmægtig Alfred Hansen, Viborg, Dir. for Nord. Ulykkes- og Livsforsikringsselskab, S. N. Reffskier, Viborg, Herbert Jerichow, Adm. Dir. for Tuborg Bryggerierne, Viborg Stiftstidende, Læplantningsudvalget for Viborgeggen, Den polytekniske Lærestanstalt, Andelsbanken, Dir. Spliid, Poulholm, Blære, Chr. Pedersen, Løgstrup Savværk, Malermester Gustav Poulsen, Viborg, Andelsselskabet Gudenaacentralen, Vestjyllands Mergelforsyning, Foreningen af danske Mosebrugere, Peter Henriksen, Viborg, Carlsberg Bryggerierne ved Dir. Fr. Sander, Fru Morville, Viborg, Grosserer Carl Jacobsen, D. S. F., Aarhus, Forretningsudv. f. Midtjydsk Udstilling i Grindsted, Civilingeniør Langebæk, København, Grenaa Byraad, A/S Chr. Andersens Maskinfabrik, Holbæk, Fabrikant A. Philipsen, Viborg, H. Struers chemiske Laboratorium, Aarhus, I. Chr. Petersens Papirhandel, København, Dansk Planteskoleerforening, A/S Plantningsselskabet Sønderjylland, Fuldmægtig V. Brorson, København, Fhv. Finansbogholder Bjarne, Holte.

I Løbet af Dagen indløb i Hundredvis af Telegrammer og Hilser, hvoraf mange gav overordentlig smukke Udtryk for Sympati for Hedeselskabet, men som dog vil være uoverkommelig at nævne her. Vi skal blot anføre følgende:

Kongens islandske Kabinetssekretær, *Sveinbjørnsson*, sendte følgende Telegram:

Med mit Fædreland i Tankerne, hvor omtrent alt endnu er i sin Vorden, er det mig en Fryd at opleve Hedeselskabets Blomstring og igennem Festskriftet at stifte Bekendtskab med de mange udmærkede danske Mænd, som har ført an i det gigantiske Arbejde for Danmark. Mine bedste Ønsker for Hedeselskabets Fremtid.

Det norske Skogselskap sendte Hilsen:

I Beundring over det imponerende Arbejde, Det danske Hedeselskab har udført til Landets Frugtbargørelse, sender Det norske Skogselskap sin ældre Bror en varm Lykøskning til 75 Aars Dagen med Ønsket om fortsat Fremgang, og at lysere Tider snart maa komme. Utheim Kierulf

Fra Landbrugsraadet kom der følgende Hilsen:

I ærbødig Tak for Det danske Hedeselskabs storslaaede og landsgavnligge Virksomhed hilser og hylder Landbrugsraadet Selskabet paa dets 75 Aars Dag. En særlig Tak fremsendes for forstaaende og udmærket Samarbejde i Anledning af 150 Aars Dagen for Stavnsbaandets Løsning.

H. Hauch.

Høgsbro Holm.

Det østasiatiske Kompagni lykønskede ogsaa, og da Telegrammet blev læst op ved Frokosten paa Preislers Hotel, blev det bekendt, at Ø. K. var den anonyme Giver, der i sin Tid i en 10-aarig Periode omkring 1920 skænkede Hedeselskabet 5000 Kr. aarlig.

Direktør *O. Vang Lauridsen*, Vejen, sendte følgende Telegram:

Mine hjerteligste Lykøskninger i Anledning af 75 Aars Jubilæet.

O. Vang Lauridsen.

Heden, ja man tror det næppe,
men kom selv bese den lidt,
Kornet bølger som et Tæppe,
Skov, Plantager milevidt
vokser nu til Læ og Gavn
vidner højt om Dalgas' Navn.

Hilsen til Hs. Maj. Kongen.

Først paa Formiddagen afsendtes følgende Telegram til Hedeselskabets høje Protektor Hs. Maj. Kong Christian:

„I Mindet om Hedeselskabets tidligere Protektorer, Deres Majestæter Kong Christian den Niende og Kong Frederik den Ottende, tillader Det danske Hedeselskabs Bestyrelse og Personale forsamlet paa Hovedkontoret i Viborg paa 75 Aars Dagen sig at sende Selskabets høje Protektor vor underdanigste Hilsen og Tak for varm Interesse for Selskabets Virksomhed i de svundne Aar.

Chr. Lüttichau.“

Ved den paafølgende Frokost paa Preislers Hotel for Personalet og de udenbys Gæster indløb et Takketelegram fra Kongen med følgende Ordlyd:

„Med Tak for Festskriftet, idet jeg sender Lykønskning og bedste Fremtidsønsker.

Christian Rex.“

Hofjægermester *Lüttichau* oplæste dette Telegram ved Frokosten, og man udbragte et nifoldigt Leve for Kongen og sang Kongesangen.

Kl. 12 lukkedes Hovedkontoret og Dagen sluttede med den foran nævnte Frokost paa Preislers Hotel. Der holdtes kun ganske faa Taler. Bestyrelsens Formand, Hofjægermester *Lüttichau* meddelte dog, at Bestyrelsen havde vedtaget at udbetale et Gratiale paa 200 Kr. til alle fastansatte og et mindre Beløb til alle øvrige Funktionærer ved Hedeselskabet.

ET MINDE.

I Anledning af Hedeselskabets 75 Aars Jubilæum og Udsendelsen af Festskriftet har Fru *Marie Reck*, der er Datter af afdøde Direktør Chr. Dalgas, og gift med Skovrider Reck, Enemarket, tilsendt Hedeselskabet hosstaaende Digt, som Redaktionen tillader sig at offentliggøre.

Der dukker af Disen nu Barndommens Land
 og Birkebæks tjærede Tag,
 og Poplerne sitrer i Solhedens Brand
 og ser mod den gryende Dag,
 og Storkefar knebrer paa Skorstenens Rand,
 hver Aften naar Solen gaar ned.
 Han ved jo Besked, naar Timerne gled,
 han knebred »god Nat« over Land.

Saa laa jeg i Vinduet i Gavlen mod Øst
 og stirred i Tusmørket ind,
 og Faarene bræged, som søgte de Trøst,
 og Natvinden svaled min Kind,
 og Frøerne kvækked i Moser og Kær,
 men langt borte lyste en Ild.
 Saa drømte vi vel, mens Ilden »tog sjel«,
 og Verden var fjern og dog nær.

I Birkebæk Have var Blomster og Børn,
 og blinkende Bækken gled,
 og Engene kranses af Roser og Tjørn,
 og Bordet var altid bered,
 og Gæster fra hele den mægtige Jord
 kom støvede ind ad vor Dør.
 De slog sig til Ro — en Stund eller to,
 saa gled de, og alt var som før.

I Birkebæk Have kom Egnen til Fest,
 og Dannebrog vajede mod Sky.
 Vi hilste vel aldrig en kærere Gæst,
 for saa var det — Sommer i By;
 og Ungdommen flokkes i Sang og i Leg,
 og Hverdagens Møje var brudt.
 Naar Mørket faldt paa,
 gik Legen i Staa,
 vi raabte et Hurra til Slut.

Se her har de kæmpet, min Far og min Mor,
 og aldrig tilbage de veg;
 de vristede Livet af karrigste Jord,
 og Livet var aldrig en Leg.
 De traadte et Spor i den fattige Egn,
 og Skoven skød frem og gav Læ,
 og tusinde Hjem
 de fulgte dem frem,
 de staar som et levende Hegn.

*Marie Reck,
 f. Dalgas.*

En Tak.

Fra pens. Skovrider ved Hedeselskabet, *A. Hornemann*, Frederikshavn, har Redaktionen modtaget nedenstaaende med Anmodning om Optagelse.

Baade i gammel romersk og i gammel højnordisk Litteratur finder vi Udtryk for, at det er klogt at tænke paa Ufred — mens man har Fred.

Fra »Eddaen« henter vi f. Eks. Ordet: I Fredens Dage paa Krig at tænke, fortrød end Ingen.

Nu har de gamle Historieskrivere selvfølgelig tænkt paa Vaaben-

øvelser m. m., men man har ogsaa medtaget Indsamling af Forraad — Selvforsyning.

Under den forrige store Krig lærte vi at bruge vort gode Bjergfyrbrende, og nu under den Jerntid, vi oplever, maa Samfundet søge til Skove og Plantager som ingensinde før, og det kan nok skære en gammel Skovmand i Hjertet at se meget af det lagt øde, som han var med til at grundlægge eller var med til at frede om og pleje — Decennium efter Decennium.

Det er let nok at være bagklog — men det har dog været sagt ofte nok: Hvor Ploven ej kan gaa o. s. v.

Alt for lidt har vi taget Lære af de Kalamiteter, som Skovrydninger har forvoldt, baade herhjemme og udenrigs — men hvilket Held for os, at vi dog fik fordoblet vor Skovprocent — havde vi blot faaet den firdoblet, og det kunde vi have gjort uden at være gaaet Agerbruget for nær.

Maatte de Uvejr, der er gaaet hen over vort gamle Land i de senere Aar, hvad enten det nu er Sandstorme eller Storme af anden Art — maatte de bevirke, at vi plantede langt mere herefter.

Men vore Søer og vore Fjorde — maa vi ikke faa Lov til at beholde dem?

En gammel Statsskovfoged i Rude Skov i Nordsjælland sagde, vistnok omkring 1870, da man havde udtørret et Par Smaasøer i hans Skovpart: At udtørre Skovsøerne er som at stikke Øjnene ud paa en køn Pige!

At udtørre Danmarks Søer og Fjorde, det er en grufuld Tanke for et stakkels Naturbarn, rent bortset fra Fiskeriets Interesser.

Som emeritus, som udtjent, takker jeg Hedeselskabets ledende Mænd, ikke alene for Opmærksomheden paa Jubilæumsdagen, men ogsaa for Aarene, der svandt, de mange Arbejdsaar, jeg fik, baade indendørs og udendørs. Tak for de Aar, hvori jeg fik Lov i Vendsyssels Land at grundlægge Skov, at plante Læ og at skabe Hygge og derved Danmark forskønne og hygge. Mit hele Ønske i Dag skal være for Hedeselskabet: Fremgang og Ære.

A. Hornemann.

»Christoffer i Hovborg«.

I den nu ikke længer afsides beliggende Landsby *Hovborg* i Lindknud Sogn Nord for Kongeaaen ligger en gammel Krogaard, hvis Stuehus er opført omkring 1790. Det var rimeligt nok at have en Kro og et Bedested her, idet den midterste af de tre nørrejydske Veje, hvorad Studeflokken blev drevet sydpaa, førte her forbi. Til Krogaarden hørte

et vældigt Jordareal, men den vilde Hede, som ingen regnede for nogen økonomisk Værdi. Det skulde dog med Tiden blive helt anderledes heroppe i det fjerne Hovborg, ikke mindst takket være en enkelt Foregangsmand, *Johan Christoffer Steinmeier Sørensen*, der i Foraaret 1835 kom til Hovborg Kro som Bestyrer for dens daværende Ejer, Enke Vibeke Clausdatter, som havde været gift med en Søn af Kroejer Peder Christensen. Vibeke var fra Bøvl i Sønder Omme Sogn. Hun blev den 5. December 1835 viet i Lindknud Kirke til den ny Bestyrer.

Johan Christoffer Sørensen var fra Randbøl Sogn, hvor hans Fader var Lærer i et ringe lønnet Embede; hans Bedstefader var Kolonist fra Westphalen. Opdraget under smaa Kaar maatte Johan Christoffer som fattig Dreng deltage i Plantningen af de første Træer, der sattes i Sandbankerne ved Rygbjerg (nu Frederikshaab), hvor der nu findes Skov. Interessen for Beplantning af Heden forlod aldrig Lærersønnen fra Randbøl, der i det hele taget var jernflittig og rig paa Initiativ.

Da han som 26-aarig havde friet sig ind paa Hovborg Krogaard, skulde det snart vise sig, at der var kommen en ny Kraft til Egnen. Det fortælles, at han hentede Gran- og Fyrreplanter i en Planteskole, hvor nu Lillebæltsbroen gaar over. Han plantede ved Kroen i Hovborg, paa Strækningen ved Møllen og paa nogle Hedearealer Øst for Kroen ned mod Aaen. Han vilde ogsaa have de andre Gaardmænd i Byen til at plante. De tog nødtvungent imod Planterne og sagde: »Hvad skal vi bruge dem til, de kan jo ikke gro herude«.

Tid efter anden blev der dog plantet en Del ved Gaardene; der staar endnu enkelte Gran- og Skovfyr fra hans Tid. Det viste sig, at Gran og Fyr godt kunde gro her, selv om en Geolog skulde have udtalt, at Hedestrækningerne Syd for Rygbjerg Sande og en Grænse derfra i Vest var aldeles uskikket til Agerbrug og Skovkultur. Denne Teori var heldigvis urigtig.

Det var dog først efter Krigen i 1864, Johan Christoffer Sørensen rigtig tog fat paa Plantningsarbejdet. Han blev ildnet af Dalgas' Arbejde for Hedens Opdyrkning. Øst og Nordøst for Hovborg laa en Hedeflade paa over 1000 Tønder Land. Den vilde han have beplantet. Han udtænkte Planen om at faa dannet et Aktieselskab, der skulde bekoste den nævnte Hedes Beplantning. I 1866, den 24. November, indvarslede han til et Møde om Sagen i Hovborg Kro. Til dette skelsættende Møde var ankommet en talrig Forsamling. Efter en Del Forhandling vedtog man at starte »Aktieselskabet Hovborg Plantage«. Christoffer Sørensen havde 680 Tønder Land paa Haanden til en samlet Pris af ca. 2500 Rigsdaler. En Aktie blev sat til 25 Rdl. Aktiekapitalen blev sat til 10000 Rdl. Aktieløbet skulde indbetales i fem Aar med fem Rigsdaler aarlig! Der blev valgt en Bestyrelse paa 5 Medlemmer, hvortil 34

Aktionærer afgav deres Stemmer. Formand blev naturligvis Johan Christoffer Sørensen.

Ved Mødets Slutning var der tegnet 201 Aktier à 5 Rdl. = 5025 Rdl. Samme Foraar, 1866, var Hedeselskabet dannet. Hovborg Plantage blev indmeldt under dette Selskab som Nr. 1. I 1869 var Aktiekapitalen paa 10000 Rdl. tegnet.

I 1877 ønskede Johan Christoffer Sørensen at nedlægge sit Mandat som Formand for Plantagen. I den Tid, han var Indehaver af denne Stilling, kom han til at samarbejde en Del med Skovrider *Niels Fritz*, der fra 1868 var Leder af Aalykke Plantageskole i Brørup Sogn og samtidig bl. a. førte Tilsyn med Hovborg Plantage. Fritz fortæller i nogle Erindringer i Gads danske Magasin 1908—09 om »Christoffer i Hovborg« (som J. Christ. Sørensen almindeligvis kaldtes), at han var en sejt og lidt selvbevidst Mand, udholdende og med et tørt Lune. I mange Henseender var Christoffer langt mere praktisk end Fritz var i sine yngre Aar. Fritz benyttede sig ogsaa klogeligt deraf, hvad han dog ikke vilde, Christoffer skulde mærke. Han anvendte, som alle dengang, Rødgran i Huller i raa Hede, og da Hedeselskabet efter Erfaringer flere Steder fra ønskede en grundigere Jordbehandling maatte Fritz jo ogsaa se at faa Johan Christoffer Sørensen til at gaa ind derpaa. Dette kneb, og naar han saa viste hen til andre Arbejder, han havde udført, begyndte Christoffer gerne med at sige: »Ja! det er nu saadan efter en gammel Bondes Hoved, men De er jo Forstkandidat og véd det jo bedre«. Fritz forstod meget godt, at det slet ikke var hans Mening, og da han saa engang fik talt ud med ham, gik han ind paa de nyere Ideer og holdt op med Spydighederne. Fra den Tid kom de udmærket godt ud af det sammen. Som tidligere Ejer af Hovborg Kro var Christoffer dreven i Studehandel. Dengang gjaldt et Ord blandt Jyderne, at man maa snyde i en Studehandel, kun ikke sin Nabo (det var nemlig uklogt). Engang var der Tale om en Præst, der for mange Aar siden havde været der paa Egnen, og den almindelige Mening var, at han var en temmelig daarlig Præst. Saa udbrod Christoffer: »Han var en grov dygtig Mand, han snød mæ med en Par Stude, saa e Vandrandt a mæ.« Han kunde fortælle mange gode Smuglerhistorier fra den Tid, da store Studekaravaner ned til Marsken overnattede ved Kroen. Selv deltog han ikke deri, og Fritz troede ham, men han maatte lukke Øjnene for meget. Om han af og til »har wowet den jænne Yw«, som Drengen gjorde i en anden Anledning, skal lades usagt.

Hovborg Plantage har stedse været den førende i Lindknud Sogn. Den har bidraget til at aabne Befolkningens Øjne for, at det kan nytte at plante, og at det ogsaa kan betale sig. Plantagen gav saaledes i Tiden fra 1917 til 1933 Aktionærerne en Dividende paa 240 pCt.

Den næste Plantage, der blev paabegyndt i Lindknud Sogn, var

Klelund Plantage, hvis Plantning indledtes i 1868. Gaardene i Klelund havde en stor Udmark i *Sønderlund*, der næsten udelukkende bestod af Hede med megen Knygesand. Christoffer i Hovborg købte 400 Tdr. Land af Klelund Sande. Prisen skal have været en Aftensmad med tilhørende Snapse og Punche i Kroen. Christoffer solgte senere Sandene til Grev F. C. Moltke til Bregentved, der siden oprettede den store Klelund Plantage, nu ialt 1485 Hektar (deraf 109 i Lindknud Sogn).

Ogsaa paa andre Omraader end Plantningssagen var Christoffer i Hovborg en Foregangsmand. Han var en af de første, der begyndte paa Engvanding og Aaregulering. I det offentliges Tjeneste blev han meget brugt. Han kom efterhaanden til at besidde alle de kommunale Tillidshverv, der fandtes, var Medlem af forskellige Kommissioner, flere Gange Voldgiftsmand m. m. I enhver Stilling nød han betydelig Agtelse. I Sogneforstanderskabet blev han for anden Gang indvalgt i 1854, og i 1856 beskikkedes han som Sognefoged i det vidtstrakte Lindknud Sogn. Han fandt, at dette blev lovlig meget, og indgav derfor Ansøgning til Amsraadet om at blive fritaget for at være Sogneforstander. Ansøgningen blev stillet Sogneforstanderskabet til Erklæring, der blev affattet ved et Møde i August 1856. I den blev det udtalt, at man meget maatte beklage, om en saa fremragende og dygtig Mand som J. C. Sørensen skulde faa Lov til at udtræde af Forstanderskabet, hvilket vilde være til stor Skade for Lindknud Sogn og et meget stort Tab for Forstanderskabet. Ansøgningen, ledsaget af denne Erklæring, gik til Amsraadet, der fuldt ud tiltraadte Forstanderskabets Udtalelser. Ansøgningen blev nægtet. En senere indsendt Ansøgning med flere fremførte Grunde til Fritagelse blev ogsaa nægtet af Amsraadet. Christoffer i Hovborg maatte blive i begge Stillinger til Fristens Udløb.

Fra vort Folks politiske Barndomstid er der et lille Træk om Christoffer, som her skal fremdrages. Det gjaldt om Valget i Kredsen af et Medlem af den grundlovgivende Forsamling. Den anbefalede Kandidat havde Christoffer ingen synderlig Sympati for, og efter hans Opfordring stillede Skolelærer Niels Hansen, Eskelund, sig som Modkandidat. Ved Valghandlingen betragtedes imidlertid Sejren som aldeles afgjort til den første Kandidats Fordel, men, hvis man tør stole paa en Illustration med tilhørende Kommentar i et københavnsk Vittighedsblad, skal Christoffer saa med en høj Hat paa Hovedet og med et særdeles stort Slæng Valgmænd bagefter sig fra Lindknud Sogn noget sent være kommet og med disse grundig have vundet Slaget tilbage for Hansen, som blev Repræsentant for Kredsen.

Christoffer i Hovborg afstod Kroen omkring 1860 til en Datter og Svigersøn. Efter at han havde været Enkemand nogle Aar, giftede han sig med en Enke, som ejede Faaborg Kro. Han blev atter Enkemand og giftede sig tredje Gang med en 26-aarig Pige, Datter af Lærer

Bennedsen i Slebsager, Faaborg Sogn. I dette Ægteskab fødtes fire Børn. En Datter blev i 1894 gift med Povl Nikolajsen, der ejede Hovborg Kro, hvorved denne igen kom i Slægtens Eje.

Christoffer i Hovborg blev hædret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn for sit Arbejde i Plantningssagens Tjeneste. Hans sidste Levetid var præget af Sygdom. En 3—4 Aar før han gik bort, begyndte en Slappelse i Hjernen. Han blev snart helt stum. Slappelsen bredte sig til hele Legemet og gjorde Ende paa hans Dage. Den 21. November 1880 jordedes han paa Lindknud Kirkegaard under stor Deltagelse.

Han var kendt viden om, og hans Død blev ikke glemt. I 1906 lod Aktieselskabet »Hovborg Plantage« rejse et Mindesmærke i Granit paa en udvalgt Plads i Plantagen. Paa Stenen læses følgende Indskrift:

Johan Christoffer Sørensen.

Hovborg Plantage 1866.

Et dygtigt Virke for Eftertiden

faar Navn i Sten for at mindes siden.

Paa det smukke Sted i Hovborg Plantage er rejst Mindestene over endnu tre af Plantningssagens Pionerer.

Ogsaa paa det ejendommelige og skønne Monument i Holme Aa: *Tre-Herredsstenen*, er Johan Christoffer Steinmeier Sørensen mindet. Da Grosserer Holger Petersen i 1912 lod Billedhugger Anders Bundgaard tilhugge og rejse en ca. 4 Meter høj Granitstøje i trekantet Form paa et Fundament i Holme Aa bag Baldersbæk, lod han i Granitten modellere Hovedet af tre Foregangsmænd for Plantningssagen i Egnen. I Hjørnet mod Slavs Herred ses E. M. Dalgas, i Hjørnet mod Malt Herred Skovrider J. C. Sørensen, og i den sidste mod Skads Herred fik Johan Christoffer Sørensen Plads. Paa Fladerne under de tre Billeder er indhugget en Fortegnelse over samtlige større Plantager i hver af de nævnte Herreder med anført Aarstal for Plantningssagens Begyndelse de respektive Steder.

Et skønnere Sted og paa en mere udtryksfuld Maade end paa den trekantede Støje i Holme Aa ved Lindknud Sogns Nordgrænse kunde den gamle Hedebonde og Plantningsmand ikke blive bevaret i kommende Slægters Erindring. Egnen og Stedet her er af en særpræget, stemningsfuld Skønhed. Ikke mindst en Sommeraften, naar Solfaldet lyser over det lave Land, gribes Sindet her af Højhed og vemodsfuld Alvor, som der skal en Digter til at give Udtryk i Ord. En gammel Munk har sagt det saaledes:

»Om Morgenen i Enge, om Middagen i Skov,
og om Aftenen ved rindende Vand;
saa ser du Guds Værk i Danmarks Land.«

August F. Schmidt.

Fra Hedeselskabets Grundforbedringsvirksomhed.

Fra Distriktskontorerne under Hedeselskabets Mose- og Engafdeling foreligger der en Opgørelse over Arbejder i Marts Maaned 1941.

Det fremgaar deraf, at der i Maanedens Løb er fuldført 76 Arbejder omfattende 247 ha til en samlet Overslagssum af 132333 Kr. Heraf var 72 Drænings- og Kultiveringsarbejder omfattende 204 ha (Overslagssum 116163 Kr.) og 4 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 43 ha (Overslagssum 16170 Kr.).

Derudover er der i samme Maaned ved samtlige Distrikter færdigprojekteret og tilstillet Rekvirenterne 258 Arbejdsplaner omfattende 1276 ha til en Overslagssum af 855750 Kr. Heraf var 244 Drænings- og Kultiveringsplaner omfattende 975 ha (Overslagssum 661555 Kr.) og 14 Vandløbsreguleringer med et interesseret Areal paa 301 ha (Overslagssum 194195 Kr.).

N. B.

MINDRE MEDDELELSER.

Hedeselskabets 75 Aars Jubilæum

har i meget høj Grad været Genstand for Omtale i Landets Dagblade og Tidsskrifter baade før og efter Jubilæet med mange overordentlige venlige og anerkendende Artikler. Den 27. Marts holdt Professor *Howard Grøn* i Statsradiofonien et længere Foredrag om Hedeselskabet, og skønt Hedeselskabets Ledelse meget nødig paany saa Offentligheden uejliget med en Udsendelse om Hedeselskabet, besøgte Redaktør *Sv. Carstensen* omkring den 15. April alligevel Hovedkontoret, saaledes at der blev tilvejebragt to Halvtimesudsendelser, henholdsvis den 17. og 20. April med Hørebilleder fra Virksomheden.

*

Ved en Brand den 15. April er det Trækulsknuseri, som Hedeselskabet har oprettet i Brande i Forbindelse med Det flyvende Kops' Planteskole og Trækulssvieri, blevet ødelagt.

*

Plantningsforeningernes Aarsmøde

afholdes paa Hotel »Landsoldaten« i Fredericia den 29. Maj Kl. 16.

Sydvestjyske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 58

Vore anerkendte - RØDE DRÆNRØR -

føres altid paa Lager fra 2" til 8".
Tilbud til Tjeneste.

A/S Gammelgaard Teglværk,
Skive.
Telefon 187.

Røde - 1 1/2" - 12" - Drænrør.

Forlang Tilbud.

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker.
Vesterbrogade 12 — København V. — Central 282.

Bjerringbro Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111, Bjerringbro

Alle Δ -mærkede Rør
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort Lager
Altid leveringsdygtig

Nivaagaards Teglværk.

Telf. Nivaa Nr. 9. Nivaa St.

Drænrør i alle Dimensioner
fra 2" til 15". — Lerrør med
og uden Muffe fra 6" til 15"

— Forlang Tilbud. —

Spedalsø Cementvarefabrik.

R. Jensen. — Indeh. J. Jensen.
Tlf. 504. Horsens. Tlf. 504.

Imprægnerede Rør
efter Ingeniørfor-
eningens Normer.
Drænrør i forsk. Di-
mens. fra 10-50 cm.
— Brøndringe. —

FORLANG TILBUD.

Røde Drænrør

indtil 16" Diameter.

A/S Hvorslev Teglværk

pr. Ulstrup.

Telefon 67 Ulstrup.

J. C. HALVORSEN

Kroghsgades Cementstøberi
AARHUS

Kontor: Dannebrogsgade 20
Telf. 5019—5020

Impræg. Cementrør, anerk. af
Autoriteterne som fuldstændig
Erstatning for glass. Lerrør.
Monierrør. Maskinstampede
Rør. Brøndringe.

Dagens billigste Pris.
— — Forlang Tilbud. — —

HØJSLEV TEGLVÆRKER

leverer

PRIMA, RØDE DRAINRØR

i Størrelse fra 2 til 8 Tommer.

Indhent Tilbud.

Tlf. Højslev 3.

Petersværk Cementvareindustri

Telefon 1055 — Nørresundby

Δ Betonrør efter dansk Ingeniørforenings Normer

Vibrede Monierrør — — Imprægnerede Rør

Drænrør.

Røde Drænrør fra 2"—8" al-
tid paa Lager. Forlang Tilbud.

1/8 Aalborg Teglværker.

Vesterbro 58. Telf. 24 & 305.

Hornbæk Cementvare- og

Mørtelfabrik

Marius Ødum

Telefon 400 Randers

Kan Δ -mærkede
Varer føres

Største Lager

Bedste Kvalitet

Forlang Tilbud

RØDE DRÆNRØR

TAGSTEN

MURSTEN

Kählers Teglværk

Korsør

Midtjydske Teglværkers Salgskontor

Drænrør - Mursten - Tagsten - Radialsten

Telefon 1330

Viborg

Jernbanegade 12

Sønderjyllands Kreditforening i Haderslev

yder Laan mod 1. Prioritets Ret i Land- og By-Ejendomme i de sønderjydske Landsdele.
Udlaan 31. Marts 1939: 178,415,654 Kr. . . . Reserver: 7,591,239 Kr.
Kasseobligationer af 3., 4., 5. og 6. Serie nyder ubetinget Rentegaranti af den danske Stat.
Amortisationstid i disse Serier højst 45 Aar.

A/s Varde Staalværk, Varde.

||| 1. Kl. Staalstøbegods til Tip-
vognshjul, Bremseklodser og
andet Entreprenørmateriel. —

Ildbestandigt „Vardan“. — Manganstaal.

Varde Bank

Esbjerg Afdeling

Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

SKIVE DISKONTOBANK

Kontortid 9-12 og 2-5

Filial i Haderup

SOPHUS BERENDSEN A/s

V. FARIMAGSGADE 41
KØBENHAVN V

KANNIKEGADE 18
AARHUS

ALT ENTREPRENØRMATERIEL

DAMP- OG DIESELLOKOMOTIVER
GRAVEMASKINER · TIPVOGNE · SPOR

LEVERANDØR TIL HEDESELSKABET

Stryg elektrisk

ISOLERING ER EN NATIONAL SAG

løs Opgaven med *Danatex*

AXEL PRIOR Akts.
Bredgade 33 · Centr. 23
KØBENHAVN K

A/s L. HAMMERICH & CO.
Grønnegade 57-59 · Tlf. 7050
V. Ringgade · AARHUS

Herning Hede- & Discontobank.

10—12½. 2½.—5.
Telefon 5, 273 og 720.

Alfa MARGARINE *med det høje
Brændpunkt
steger bedst*

Anvend Tørvestrøelse ved Dræning.

Paa Jorder med fintsandet Undergrund kan en Tilsanding af Drænrørene forebygges ved Anbringelse af et Lag Tørvestrøelse („Hundekød“) omkring Stødfugerne, ligesom Tørvestrøelse med Fordel benyttes ved Dræning i stiv Lerjord. Spørg Hedeseelskabet.

SIN

Livsforsikring
Livrenteforsikring
Ulykkesforsikring
Ansvarsforsikring
Hospitalsforsikring
Grundejerforsikring
Automobilforsikring

tegner man i

NORDISK

Livsforsikrings-A/8 af 1897 ■ Ulykkesforsikrings-A/8 af 1898

Hovedkontorer:
St. Kongensgade 128 — Grønningen 17, København K.
Telefon 2860

Indhent Tilbud!

„Singalwatté“

(Ceylon Have The)

Højeste Udmærkelse her i Landet
Importeret af

IVERSEN & LARSEN

Lyskopi - Zinktryk

Aarhus Lys- &
Zinktrykanstalt

Frederiksalldé 60, Aarhus

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:
Nordjyllands
Kulkompagni
Nørresundby
Telefon 4227 - 4238

Fabrik: Kaas
Telf. Kaas 11.

REMINGTON

Beoste og mest benyttede
Skrivemaskine.
Eneforhandler for Danmark:

L. KRISTENSEN
75, Raadhuspladsen,
København V.

„Cimberia“ Tømmerhandel

Aktieselskab

AABENRAA

●
Trælaster &
Bygningsartikler
Drænrør
Morsø Støbegods

●
Indhent Tilbud

Skive Cementstøberi

Knud Østergaard
Telefon 921

◆
Normrør

med Garantimærket △
Imprægnering
— Brøndrør —

Trifoliums Frø

giver stor Høst.

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner Forsikring af Genplantningsværdien for Naaletræs-plantager overalt i Danmark. Indskud een Gang for alle 50 Øre pr. ha, dog ikke under 1 Kr. Aarlig Præmie pr. ha 15 Øre, dog ikke under 50 Øre. Vedtægter og Indmeldelsesblanketter faas ved Henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG.

„KUSTOS“ KREATURFORSIKRINGSFORENING
STIFTET AF DANSKE LANDMÆND 1881
FORSIKRER HESTE, KVÆG, FAAR OG SVIN
KONTOR: HAVNEGADE 4, AARHUS TELEFON NR. 1900

A. Philipsen & Co., Viborg.

Maskinanlæg - Automobiler.

Telefon 532-1064.

Elektriske Anlæg - Vandværks-
anlæg. Telefon 174-274.

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9-15

Telefon: 1500
(5 Linier)

Viborg Papir-Comp.

Papir & Papirvarer en gros.
Bogtrykkeri.
Kontorforsyning

Sct. Mathiasgade 31-33.
Telf. Viborg 802-803.

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telf. 1400 (3 Linier)

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9-15

Brunkul
Mergel
Kalk

H. Theut

Viborg

Tlf. 1560-1559

Hammerum Herreds Spare- og Laanekasse,

Herning

Telf. 10 og 314

Østergade 6

Kontortid

10-12¹/₂ og 14¹/₂-17

Beskyt Deres Plantninger med

Elektrohegnet **STØD**

Det førende Hegn.

Firma: Dansk Elektrohegn,

V. Boulevard 51, København V.
Telefon Central 15453.

Maskiner for Tørvefabrikation

af nyeste Konstruktion

Tørvepresseværker

Tørveælteværker

Tørvegravemaskiner

For mindre Produktioner:

JUNIOR-VÆRKERNE

PEDERSHAAB MASKINFABRIK ^{A/S}

BRØNDERSLEV

Tlf. 450 (4 Lin.)

KØBENHAVN

Fuglebakkevej 108

Tlf. 14066 C.

ANDELS-PENSIONSFORENINGEN

Rosenørns Alle 1. Tlf. Central 2728-15157. (Gensidigt Pensionsforsikringselskab.)

København V.

Pensionsforsikringer, Liv-, Overlevelsels- og Børnerenter.

HELLESENS SENIOR

er en stor, stærk, paalidelig Haandlygte

HELLESENS SENIOR

giver blændende Lys Aar efter Aar med

HELLESENS

verdenskendte Tør-
element

HELLESENS SENIOR

I Regn og Blæst
uden at blinke

Absolut farefri i Ga-
rager, Stalde, Pak-
huse og i Hjemmet

Uundværlig i Jægerhytten

Brug **RANDERS**
REB

A/S L. Hammerich & Co.
Specialforretning i Bygnings-
artikler. Grundlagt 1854.
Telefon Nr. 7050 (3 Linier).
Aarhus.

Skovværktøj

til Levering fra Lager

Skovøkser

Skovhamre

Skøresave

Kiler

Staalstænger

Tæccydnings- og

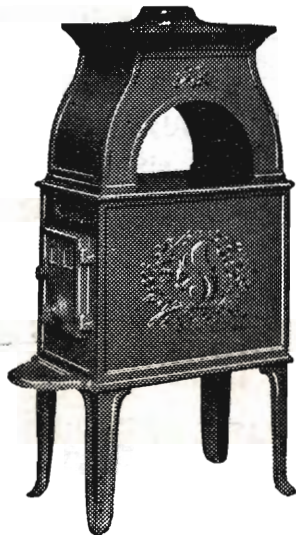
Stødotagnings, Maskiner

BRØDRENE DAHL A/S

København V.: Industribygnen. Telefon Central 6585
Aarhus: Grønnegade 56 " 7000
Odense: Sortebrødretov 16 " 3795 & 8440
Nykøbing F.: Frisegade 18 " 890 & 895

MORSØ BRÆNDEOVNE

kan leveres i 12 forskellige Størrelser
og Udførelser

Nyhed:

MORSØ BRÆNDEKAMINER

specielt indrettet for
Brændefyring

6 forskellige Størrelser og
Udførelser

MORSØ STØBEGODS

A/S N. A. CHRISTENSEN & CO., NYKØBING MORS

Redaktion: Afdelingsleder N. Basse og Direktør, Skovrider C. E. Flensborg, Viborg.
Carlo Mortensens Bogtrykkeri. Viborg.

